

## Saksan pommitukset

Toisen maailmansodan aikana Englannin ja Yhdysvaltojen ilmavoimat tekivät Saksaan 1,4 miljoonaa pommituslentoa ja pudottivat 2,7 miljoonaa tonnia pommeja. Suurimmillaan liittoutuneiden pommitusoffensiiviin osallistui 1 300 000 henkilöä ja 28 000 lentokonetta. Englannin pommitusilmavoimien (Bomber Command) taistelutappiot olivat 57 000 henkeä ja 8 900 pommikonetta. Yhdysvaltojen ilmavoimat menettivät Saksan pommituksissa 79 000 henkeä ja 18 000 lentokonetta.

Saksalaisille pommituksista aiheutuneet tuhot olivat suuret. Kuolleiden määräksi on arvioitu 300 000 - 600 000 henkeä. Lukujen erot johtuvat lähinnä sodan loppuvaiheiden sekavasta tilanteesta, jolloin surmansa saaneita pakolaisia, pakkotyöläisiä ja sotavankeja ei kunnolla tilastoitu. Asuntoja tuhoutui 3,6 miljoonaa, noin 20 prosenttia koko asuntomäärästä.

Tuhoisimmat pommitukset kohdistuivat Hampuriin heinäkuussa 1943 ja Dresdeniin helmikuussa 1945. Noissa molemmissa tiheään rakennetuissa kaupungeissa palopommit aiheuttivat tulimyrskyn, jolloin kymmenet tuhannet ihmiset kuolivat. Dresdenissä 13./14.2.1945 kuoli arviolta 25 000 - 40 000 ihmistä. Samanlainen, palopommeilla aikaansaatu tuho kohtasi Tokiota keväällä 1945.

Yhdysvalloissa sodan jälkeen laaditun raportin mukaan Saksan kaupunkien laajamittaisella pommittamisella ei kyetty murtamaan väestön henkistä valmiutta jatkaa sotaa. Terroripommitukset eivät siis saavuttaneet alkuperäisiä tavoitteita, mutta Saksan sotapotentiaalia kylläkin heikennettiin merkittävästi sodan loppuvaiheissa. Pommitusilmavoimien kärsimät suuret tappiot panivat epäilemään pommitusten strategista järkevyyttä. Ydinaseet näyttivät sitten kuitenkin tarjoavan ylivoimaisen keinon tuhota vihollisen sodankäynnille tärkeitä kohteita tai terrorisoida väestöä.

Sodan jälkeen on ajoittain käyty vilkasta keskustelua pommitusten moraalisesta oikeutuksesta ja strategisesta hyödystä. Ydinasekilpavarustelu antoi siihen runsaasti uutta aihetta.

Saksassa kokemukset pommitussodasta ovat vaikuttaneet pitkäaikaisesti kansalaisten torjuvaan suhtautumiseen ydinaseita kohtaan ja yleensäkin pommitusten käyttöön sodankäynnin keinona.

---

Lähteet: Liittoutuneiden pommitusoffensiivia koskevat tiedot raporteista "The United States Bombing Survey", teoksessa US Nuclear Strategy. A Reader (1989) ja The Bomber Command War Diaries (1985).

Viimeisimmät tiedot Dresdenistä ks. Frederick Taylor, Dresden, Tuesday, February 13, 1945 (2004), s. 443 - 448 ja Wolfgang Schaarschmidt, Dresden 1945. Dokumentation der Opferzahlen (Herbig, München 2005).

Saksalaisten kokemuksista ks. esim. Stephan Burgdorff - Christian Habbe (toim.), Kun taivaalta satoi tulta (Alkuteos Als Feuer vom Himmel fiel, 2003; Karisto, Hämeenlinna 2004) ja Jörg Friedrich, Suuri palo. Liittoutuneiden pommitukset Saksassa 1940 - 1945 (Ajatus, Jyväskylä 2005).

